Προσωπική εντολή

Ο Σεβασμιώτατος*

Garland F. Byers, Jr., J.D., D.D.‡

Επίσκοπος των Εθνών, με αποστολική εντολή

Η Καισάρεια του Φιλίππου, όπου ο Πέτρος ομολόγησε τον Ιησού ως τον Χριστό και όπου ο Κυριος μας έδωσε στους μαθητές Του τα Κλειδιά της Βασιλείας των Ουρανών, και όπου για πρώτη φορά κάλεσε τους μαθητές Του να σηκώσουν τον σταυρό τους και να Τον ακολουθήσουν. Ματθ. 16:13–24 (Πατριαρχική Έκδοση).

Φωτογραφία: American Colony Photo Department, μεταξύ 1898 και 1914. Library of Congress, G. Eric and Edith Matson Photograph Collection (κοινό κτήμα).

«...Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔρχεσθαι, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ ἡμέραν καὶ ἀκολουθείτω μοι.»

Λουκ. 9:23 (Πατριαρχική Έκδοση)

Αποτελεί κοινή πρακτική για τις εκκλησίες και για τους επισκόπους ατομικά, καθώς και για τους κοσμικούς οργανισμούς, να διατυπώνουν αυτό που ο κοσμικός κόσμος ονομάζει «δήλωση αποστολής». Πιστεύω ότι η πρακτική αυτή είναι ταυτόχρονα διαφωτιστική και χρήσιμη. Ωστόσο, σε ένα πλαίσιο διακονίας, πιστεύω ότι ορθότερα ονομάζεται Διακήρυξη Προσωπικής Εντολής. Η διάδοση του Ευαγγελίου και το έργο της Βασιλείας των Ουρανών διαφέρουν πολύ από μια κερδοσκοπική επιχείρηση ή ακόμη και από έναν μη κερδοσκοπικό οργανισμό στον κοσμικό κόσμο. Μολονότι υιοθετούμε στην εκκλησία ορισμένες κοσμικές πρακτικές για λόγους ευκολίας, ορισμένα πράγματα πρέπει να είναι ξεχωρισμένα και, επομένως, άγια.

Θα εκθέσω τώρα αυτό που θεωρώ ως τη δική μου κλήση στην υπηρεσία του ΚΥΡΙΟΥ μας Ιησού Χριστού.

Προτού το πράξω, δηλώνω απερίφραστα, με παρρησία και χωρίς καμία απολογία, ότι πιστεύω στον Ιησού Χριστό, τον μονογενή Υιό του Θεού Πατρός που είναι στους ουρανούς,[1] και στο Άγιο Πνεύμα, το οποίο μας απέστειλε ο Ιησούς Χριστός μετά την ανάληψή Του στα δεξιά του Θεού.[2] Ανήκω στον Ιησού. Αυτός είναι ο ΚΥΡΙΟΣ της ζωής μου. Αυτός είναι ο Διδάσκαλός μου, και μόνο Αυτόν υπηρετώ.[3] Αποτάσσομαι τον Σατανά και όλα τα έργα του,[4] και αποδίδω δόξα και τιμή και αίνο στον Ύψιστο Θεό διά του Υιού Του, του ΚΥΡΙΟΥ μας Ιησού Χριστού.[5]

Διακήρυξη Προσωπικής Εντολής

Προς την Εκκλησία, το Σώμα του Χριστού, στη διασπορά[6] ανάμεσα στις δέκα βασιλείες[7]:

1. Είμαι επίσκοπος στην Αποστολική Διαδοχή, χειροτονημένος με την επίθεση των χειρών[8] σε γραμμές τεκμηριωμένες και αδιάσπαστες, επίσκοπο προς επίσκοπο,[9] έως τέσσερις από τους αρχικούς δώδεκα αποστόλους, έως τον Απόστολο Παύλο και έως πέντε από τους εβδομήκοντα αποστόλους που απεστάλησαν προσωπικά από τον ΚΥΡΙΟ και Σωτήρα μας Ιησού Χριστό,[10] και κάθε γραμμή εκτίθεται σε δημόσια θέα σε αυτόν τον ιστότοπο.

2. Εκτός από το ότι κατέχω το Αξίωμα του Επισκόπου στην Εκκλησία του Ιησού Χριστού,[11] είμαι κεκλημένος και κεχρισμένος ως γραμματεύς της Βασιλείας των Ουρανών, για τον οποίο μίλησε ο Ιησούς στις Γραφές.[12] Έχω ιδιαίτερη κλήση να γράφω διδασκαλία για τους πιστούς χριστιανούς, σε αντίθεση με το να ποιμαίνω μια εκκλησία ή να ασκώ άλλες διακονικές δραστηριότητες, χρίσματα που κατέχουν άλλοι.[13]

3. Εκπληρώνοντας το Αξίωμα του Επισκόπου, ασκώ το Αξίωμα των Κλειδών, όπως το αξίωμα αυτό δόθηκε από τον Κυριο μας στους αποστόλους Του και στους διαδόχους τους.[14]

4. Διδάσκω την αληθινή διδασκαλία, η οποία παραδόθηκε από τον Ιησού Χριστό, τον Κυριο και Σωτήρα μας,[15] και η οποία έχει μεταφραστεί εσφαλμένα, έχει αποδυναμωθεί, έχει διαστρεβλωθεί,[16] έχει γίνει αντικείμενο σιμωνίας[17] και έχει μετατραπεί σε όπλο, ώστε να χρησιμοποιείται ως δικαιολογία για να σκοτώνουν, να κλέβουν και να καταστρέφουν ανά τους αιώνες.[18]

5. Διορθώνω την ψευδή διδασκαλία όπου κι αν βρίσκεται, σε καιρό κατάλληλο και ακατάλληλο,[19] και η πίστη μου ανήκει αποκλειστικά στον Ιησού Χριστό, τον Βασιλέα των Βασιλέων.[20]

6. Εντοπίζω τους ψευδοπροφήτες, τους ψευδαποστόλους και τους ψευδοδιδασκάλους,[21] και αντιμετωπίζω τις ψευδείς διδασκαλίες τους, ελέγχοντάς τους αυστηρά, ώστε να είναι υγιείς στην πίστη.[22]

7. Ως επίσκοπος και γραμματεύς της Βασιλείας, χρησιμοποιώ τον Λόγο του Θεού για να καθαιρώ τα οχυρώματα του εχθρού,[23] ορισμένα από τα οποία μεταμφιέζονται σε έργα αγγέλου φωτός,[24] παραπλανώντας πολλούς.[25]

8. Διαδίδω τον Λόγο του Θεού σε όλα τα έθνη, όπως ορίζει η ρητή εντολή του Κυριου μας Ιησού.[26]

9. Δεν υπηρετώ καμία ομολογία και δεν συνηγορώ υπέρ καμίας· υπηρετώ τη μία Εκκλησία του Ιησού Χριστού με τις διδασκαλίες που δόθηκαν εξαρχής,[27] δεχόμενος εκείνες τις διδασκαλίες και παραδόσεις που είναι σύμφωνες με τον Λόγο Του,[28] και απορρίπτοντας τις ανθρώπινες διδασκαλίες ως διδασκαλίες δαιμονίων.[29]

10. Καλώ σε χριστιανική ενότητα μέσα στο Σώμα του Χριστού και εργάζομαι γι' αυτήν,[30] ώστε να μπορέσουμε να αντέξουμε τη φοβερή θλίψη που πρόκειται να έλθει[31] κατά τις ημέρες των δέκα βασιλειών[32] και της κυριαρχίας του Αντιχρίστου.[33]

11. Δεν σας κηρύσσω κανένα νέο ευαγγέλιο, ενθυμούμενος πλήρως τα λόγια του Παύλου: «Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω. Ὡς προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω· εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω.»[34]

12. Απευθύνομαι στα έθνη ως επίσκοπος αφιερωμένος στην υπηρεσία του Χριστού,[35] χωρίς να λογαριάζω ομολογιακά όρια, αφού αυτά δεν υπήρχαν στην εποχή του Χριστού,[36] και δημιουργήθηκαν για την εύρυθμη διοίκηση της Εκκλησίας.[37] Καθώς κατέχω το Αξίωμα του Επισκόπου και δεν είμαι μέλος καμίας ομολογίας, ανατρέχω στην αρχική εντολή του Χριστού, η οποία είναι να ευαγγελίζομαι τα έθνη,[38] ώστε όλοι να έλθουν σε επίγνωση της αλήθειας και η αλήθεια να τους ελευθερώσει.[39]

Σημειώσεις

Η Αγία Γραφή παρατίθεται στο πρωτότυπο ελληνικό κείμενο: η Παλαιά Διαθήκη από τους Εβδομήκοντα (Ο΄) και η Καινή Διαθήκη από την Πατριαρχική Έκδοση. Οι λόγοι του Χριστού, μαζί με τα εισαγωγικά τους, τυπώνονται με κόκκινο. ANF = Ante-Nicene Fathers· NPNF2 = Nicene and Post-Nicene Fathers, Second Series· Easton = B. S. Easton, The Apostolic Tradition of Hippolytus (1934).

1 Ιω. 3:16 (Πατριαρχική Έκδοση) «Οὕτως γὰρ ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.» Ιω. 1:14 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν-, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός-, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας.» Ιω. 1:18 (Πατριαρχική Έκδοση) «Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε· ὁ μονογενὴς υἱὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρός, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.» Α΄ Ιω. 4:9 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ θεὸς εἰς τὸν κόσμον ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ.»

2 Ιω. 16:7 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν· συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. ἐὰν γὰρ ἐγὼ μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς·» Ιω. 14:26 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὁ δὲ παράκλητος, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὁ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν.» Ιω. 15:26 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρός, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὁ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ·» Μάρκ. 16:19 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὁ μὲν οὖν κύριος μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ.» Πράξ. 1:9 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ ταῦτα εἰπὼν βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν

αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.» Πράξ. 2:33 (Πατριαρχική Έκδοση) «Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθείς, τήν τε ἐπαγγελίαν τοῦ ἁγίου πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός, ἐξέχεεν τοῦτο ὃ νῦν ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε.» Εβρ. 1:3 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὅς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ καθαρισμὸν ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς,»

3 Ματθ. 4:10 (Πατριαρχική Έκδοση) «...κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.» Ιω. 13:13 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὑμεῖς φωνεῖτέ με, ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ κύριος, καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ.» Ματθ. 6:24 (Πατριαρχική Έκδοση) «Οὐδεὶς δύναται δυσὶν κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.» Ρωμ. 14:8 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ κυρίῳ ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ κυρίῳ ἀποθνήσκομεν. Ἐάν τε οὖν ζῶμεν ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τοῦ κυρίου ἐσμέν.» Α΄ Κορ. 6:19–20 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματός ἐστιν, οὗ ἔχετε ἀπὸ θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν· Ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς· δοξάσατε δὴ τὸν θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά ἐστιν τοῦ θεοῦ.» *Μαρτύριον Πολυκάρπου* 9 (ANF 1): «Ογδόντα έξι χρόνια Τον υπηρετώ, και ποτέ δεν μου έκανε κανένα κακό· πώς λοιπόν μπορώ να βλασφημήσω τον Βασιλέα μου και Σωτήρα μου;» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1)

4 Α΄ Ιω. 3:8 (Πατριαρχική Έκδοση) «...Εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου.» Ιακ. 4:7 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὑποτάγητε οὖν τῷ θεῷ. ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν·» Εφεσ. 6:11 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου·» Ιππόλυτος, *Αποστολική Παράδοση* 21 (Easton): «Αποτάσσομαι εσένα, Σατανά, και όλους τους υπηρέτες σου και όλα τα έργα σου.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο του Easton) Τερτυλλιανός, *De Spectaculis* 4 (ANF 3): «δίνουμε δημόσια μαρτυρία ότι αποταχθήκαμε τον διάβολο, την πομπή του και τους αγγέλους του.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 3) Κύριλλος Ιεροσολύμων, *Κατηχήσεις* 19 (Μυσταγωγική 1), 4–8 (NPNF2 7): «...σε καλούν να πεις, με το χέρι απλωμένο προς αυτόν σαν να ήταν παρών: "Αποτάσσομαι εσένα, Σατανά." ... Έπειτα, με μια δεύτερη φράση, διδάσκεσαι να λες: "και όλα τα έργα σου."» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της NPNF2 7)

5 Αποκ. 5:13 (Πατριαρχική Έκδοση) «...τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τῷ ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.» Α΄ Τιμ. 1:17 (Πατριαρχική Έκδοση) «Τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ, μόνῳ σοφῷ θεῷ, τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· Ἀμήν.» Ιούδ. 25 (Πατριαρχική Έκδοση) «Μόνῳ σοφῷ θεῷ σωτῆρι ἡμῶν, δόξα καὶ μεγαλωσύνη, κράτος καὶ ἐξουσία καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας· Ἀμήν.» Ρωμ. 14:26 (Πατριαρχική Έκδοση) «Μόνῳ σοφῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· Ἀμήν.» «Ύψιστος Θεός»: Γέν. 14:18–20 (Ο΄) «καὶ Μελχισέδεκ βασιλεὺς Σαλὴμ ἐξήνεγκεν ἄρτους καὶ οἶνον· ἦν δὲ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου. καὶ ηὐλόγησεν τὸν Ἀβρὰμ καὶ εἶπεν Εὐλογημένος Ἀβρὰμ τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ, ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν· καὶ εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος, ὃς παρέδωκεν τοὺς ἐχθρούς σου ὑποχειρίους σοι. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δεκάτην ἀπὸ πάντων.» Μάρκ. 5:7 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ λέγει· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου· Ὁρκίζω σε τὸν θεόν, μή με βασανίσῃς.» Λουκ. 8:28 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου· Δέομαί σου, μή με βασανίσῃς.» Πράξ. 16:17 (Πατριαρχική Έκδοση) «Αὕτη κατακολουθήσασα τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ ἔκραζεν λέγουσα· Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας.»

6 Ιακ. 1:1 (Πατριαρχική Έκδοση) «...ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ χαίρειν.» Α΄ Πέτρ. 1:1 (Πατριαρχική Έκδοση) «...ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας καὶ Βιθυνίας...» Ιω. 11:52 (Πατριαρχική Έκδοση) «...ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἕν.» Ιω. 10:16 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης· κἀκεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσιν, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμήν.» Πράξ. 8:4 (Πατριαρχική Έκδοση) «Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον.»

7 Δαν. 2:41–44 (Ο΄) «καὶ ὡς ἑώρακας τοὺς πόδας αὐτῆς καὶ τοὺς δακτύλους μέρος μέν τι ὀστράκου κεραμικοῦ, μέρος δέ τι σιδήρου, βασιλεία ἄλλη διμερὴς ἔσται ἐν αὐτῇ, καθάπερ εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμιγμένον ἅμα τῷ πηλίνῳ ὀστράκῳ. καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν μέρος μέν τι σιδηροῦν, μέρος δέ τι ὀστράκινον· μέρος δέ τι τῆς βασιλείας ἔσται ἰσχυρόν, καὶ μέρος τι ἔσται συντετριμμένον. καὶ ὡς εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμιγμένον ἅμα τῷ πηλίνῳ ὀστράκῳ, καὶ συμμιγεῖς ἔσονται εἰς γένεσιν ἀνθρώπων· οὐκ ἔσονται δὲ ὁμονοοῦντες οὔτε εὐνοοῦντες ἀλλήλοις, ὥσπερ οὐδὲ ὁ σίδηρος δύναται συγκραθῆναι τῷ ὀστράκῳ. καὶ ἐν τοῖς χρόνοις τῶν βασιλέων τούτων στήσει ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν ἄλλην, ἥτις ἔσται εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ οὐ φθαρήσεται· καὶ αὕτη ἡ βασιλεία ἄλλο ἔθνος οὐ μὴ ἐάσῃ, πατάξει δὲ καὶ ἀφανίσει τὰς βασιλείας ταύτας, καὶ αὐτὴ στήσεται εἰς τὸν αἰῶνα·» Δαν. 7:7 (Ο΄) «μετὰ δὲ ταῦτα ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς θηρίον τέταρτον φοβερόν, καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ ὑπερφέρων ἰσχύι, ἔχον ὀδόντας σιδηροῦς μεγάλους, ἐσθίον καὶ κοπανίζον, κύκλῳ τοῖς ποσὶ καταπατοῦν, διαφόρως χρώμενον παρὰ πάντα τὰ πρὸ αὐτοῦ θηρία· εἶχε δὲ κέρατα δέκα,» Δαν. 7:20 (Ο΄) «καὶ περὶ τῶν δέκα κεράτων αὐτοῦ τῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ τοῦ ἑνὸς τοῦ ἄλλου τοῦ προσφυέντος, καὶ ἐξέπεσαν δι᾽ αὐτοῦ τρία, καὶ τὸ κέρας ἐκεῖνο εἶχεν ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα, καὶ ἡ πρόσοψις αὐτοῦ ὑπερέφερε τὰ ἄλλα.» Δαν. 7:24 (Ο΄) «καὶ τὰ δέκα κέρατα τῆς βασιλείας δέκα βασιλεῖς στήσονται...» Αποκ. 12:3 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων πυρρὸς μέγας, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ἑπτὰ διαδήματα,» Αποκ. 13:1 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ ἐστάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· Καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον κέρατα δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτά, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὀνόματα βλασφημίας.» Αποκ. 17:3 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ ἀπήνεγκέν με εἰς ἔρημον ἐν πνεύματι. Καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ τὸ θηρίον τὸ κόκκινον, γέμον ὀνόματα βλασφημίας, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα.» Αποκ. 17:7 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ εἶπέν μοι ὁ ἄγγελος· διατί ἐθαύμασας· Ἐγὼ ἐρῶ σοι τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτήν, τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα.» Αποκ. 17:12 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες δέκα βασιλεῖς εἰσίν, οἵτινες βασιλείαν οὔπω ἔλαβον, ἀλλ᾽ ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσιν μετὰ τοῦ θηρίου.» Αποκ. 17:13 (Πατριαρχική Έκδοση) «Οὗτοι μίαν γνώμην ἔχουσιν, καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ διδόασιν.» Αποκ. 17:16–17 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες καὶ τὸ θηρίον, οὗτοι μισήσουσιν τὴν πόρνην καὶ ἠρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ γυμνήν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐτὴν κατακαύσουσιν ἐν πυρί. Ὁ γὰρ θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι μίαν γνώμην καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ, ἄχρι τελεσθῶσιν οἱ λόγοι τοῦ θεοῦ.» Ειρηναίος, *Κατά αιρέσεων* V.26.1 (ANF 1): «τους δέκα βασιλείς που θα αναστηθούν τότε, μεταξύ των οποίων θα διαμοιραστεί η αυτοκρατορία που τώρα κυβερνά [τη γη].» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) Ιππόλυτος, *Περί Χριστού και Αντιχρίστου* 25, 27–28 (ANF 5): «τα δέκα κέρατα του τέταρτου θηρίου κατανέμονται σε δέκα βασιλείες.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 5) Λακτάντιος, *Θείοι θεσμοί* VII.16 (ANF 7): «έως ότου αναστηθούν συγχρόνως δέκα βασιλείς, οι οποίοι θα μοιράσουν τον κόσμο, όχι για να τον κυβερνήσουν, αλλά για να τον κατατρώγουν.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 7) *Επιστολή Βαρνάβα* 4 (ANF 1): «Δέκα βασιλείες θα βασιλεύσουν επάνω στη γη, και μετά από αυτές θα

αναστηθεί ένας μικρός βασιλέας, ο οποίος θα υποτάξει τρεις από τους βασιλείς με ένα μόνο χτύπημα.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1)

8 Α΄ Τιμ. 4:14 (Πατριαρχική Έκδοση) «Μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοὶ διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου.» Β΄ Τιμ. 1:6 (Πατριαρχική Έκδοση) «Δι’ ἣν αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ θεοῦ, ὅ ἐστιν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου·» Α΄ Τιμ. 5:22 (Πατριαρχική Έκδοση) «Χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις· σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει.» Πράξ. 6:6 (Πατριαρχική Έκδοση) «Οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων, καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.» Πράξ. 13:3 (Πατριαρχική Έκδοση) «Τότε νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες αὐτοῖς τὰς χεῖρας ἀπέλυσαν.» Πράξ. 14:23 (Πατριαρχική Έκδοση) «Χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ’ ἐκκλησίαν καὶ προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν παρέθεντο αὐτοὺς τῷ κυρίῳ, εἰς ὃν πεπιστεύκασιν.» Τίτ. 1:5 (Πατριαρχική Έκδοση) «...καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην...» Ιππόλυτος, *Αποστολική Παράδοση* 2 (Easton): «οι επίσκοποι θα επιθέσουν τα χέρια τους επάνω του, και το πρεσβυτέριο θα στέκεται δίπλα σιωπηλό.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο του Easton)

9 Α΄ Κλήμεντος 42 (ANF 1): «κατέστησαν τις απαρχές [των κόπων τους], αφού πρώτα τις δοκίμασαν διά του Πνεύματος, ως επισκόπους και διακόνους εκείνων που επρόκειτο αργότερα να πιστέψουν.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) Α΄ Κλήμεντος 44: «κατέστησαν εκείνους [τους λειτουργούς] που ήδη αναφέρθηκαν, και έπειτα έδωσαν οδηγίες ώστε, όταν αυτοί κοιμηθούν, άλλοι δοκιμασμένοι άνδρες να τους διαδεχθούν στη λειτουργία τους.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) Ειρηναίος, *Κατά αιρέσεων* III.3.1 (ANF 1): «είμαστε σε θέση να απαριθμήσουμε εκείνους που καθιερώθηκαν από τους αποστόλους επίσκοποι στις Εκκλησίες, και [να αποδείξουμε] τη διαδοχή αυτών των ανδρών έως τους δικούς μας καιρούς.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) III.3.3: «Οι μακάριοι απόστολοι, λοιπόν, αφού θεμελίωσαν και οικοδόμησαν την Εκκλησία, εμπιστεύθηκαν στα χέρια του Λίνου το αξίωμα της επισκοπής.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) Τερτυλλιανός, *Περί παραγραφής των αιρετικών* 32 (ANF 3): «ας ξετυλίξουν τον κατάλογο των επισκόπων τους, ο οποίος κατέρχεται με τη δέουσα διαδοχή από την αρχή.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 3) Ευσέβιος, *Εκκλησιαστική Ιστορία* III.4 (Λίνος) (NPNF2 1): «...ο Λίνος, τον οποίο αναφέρει στη Δεύτερη Επιστολή προς Τιμόθεον ως συνοδοιπόρο του στη Ρώμη, ήταν ο διάδοχος του Πέτρου στην επισκοπή της εκεί εκκλησίας, όπως έχει ήδη δειχθεί.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της NPNF2 1) III.22 (Ευόδιος): «Κατά τον χρόνο αυτόν ο Ιγνάτιος ήταν γνωστός ως ο δεύτερος επίσκοπος Αντιοχείας, ενώ πρώτος είχε διατελέσει ο Ευόδιος.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της NPNF2 1) III.36 (Ιγνάτιος): «...ο Ιγνάτιος, ο οποίος εξελέγη επίσκοπος Αντιοχείας, δεύτερος στη διαδοχή μετά τον Πέτρο, και του οποίου η φήμη εξακολουθεί να εγκωμιάζεται από πάρα πολλούς.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της NPNF2 1) Κυπριανός, *Επιστολή* 26.1 (ANF 5· Oxford 33): «η Εκκλησία είναι θεμελιωμένη επάνω στους επισκόπους, και κάθε πράξη της Εκκλησίας διευθύνεται από αυτούς τους ίδιους προεστώτες.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 5)

10 Ματθ. 10:1–4 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων ὥστε ἐκβάλλειν αὐτὰ καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν. Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά εἰσιν ταῦτα· πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου καὶ Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος, Σίμων ὁ Κανανίτης καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης ὁ καὶ παραδοὺς αὐτόν.» Λουκ. 6:13 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ’ αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν,» (οι Δώδεκα). Γαλ. 1:1 (Πατριαρχική Έκδοση) «Παῦλος, ἀπόστολος οὐκ

ἀπ᾽ ἀνθρώπων, οὐδὲ δι᾽ ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ καὶ θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν,» Πράξ. 9:15 (Πατριαρχική Έκδοση) «Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος· Πορεύου, ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς μοι ἐστὶν οὗτος τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων υἱῶν τε Ἰσραήλ·» Γαλ. 2:9 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι, Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκοῦντες στύλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβᾳ κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν·» (ο Παύλος). Λουκ. 10:1 (Πατριαρχική Έκδοση) «Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ κύριος καὶ ἑτέρους ἑβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ ἤμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι.» Λουκ. 10:16 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ· Ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με.» Ευσέβιος, *Εκκλησιαστική Ιστορία* I.12 (NPNF2 1), για τους Εβδομήκοντα: «Λένε ότι και ο Θαδδαίος ήταν ένας από αυτούς...» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της NPNF2 1)

11 Α΄ Τιμ. 3:1 (Πατριαρχική Έκδοση) «Πιστὸς ὁ λόγος· εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ.» Α΄ Τιμ. 3:2–7 (Πατριαρχική Έκδοση) «Δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, νηφάλιον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν, Μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, ἀλλ᾽ ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον, Τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος·— Εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδεν, πῶς ἐκκλησίας θεοῦ ἐπιμελήσεται·— Μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθεὶς εἰς κρίμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου. Δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου.» Τίτ. 1:7–9 (Πατριαρχική Έκδοση) «Δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς θεοῦ οἰκονόμον, μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, Ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρατῆ, Ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν.» Πράξ. 20:28 (Πατριαρχική Έκδοση) «Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος.» Φιλιπ. 1:1 (Πατριαρχική Έκδοση) «Παῦλος καὶ Τιμόθεος, δοῦλοι Ἰησοῦ χριστοῦ, πᾶσιν τοῖς ἁγίοις ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις·» Α΄ Πέτρ. 5:1–4 (Πατριαρχική Έκδοση) «Πρεσβυτέρους τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνός, Ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ θεοῦ, ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ᾽ ἑκουσίως, μηδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως, Μηδ ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου· Καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος κομιεῖσθε τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον.» Ιγνάτιος, *Προς Εφεσίους* 6 (ANF 1): «οφείλουμε να βλέπουμε τον επίσκοπο όπως θα βλέπαμε τον ίδιο τον Κύριο.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) *Προς Μαγνησιείς* 6: «ο επίσκοπός σας προεδρεύει στη θέση του Θεού, και οι πρεσβύτεροί σας στη θέση της συνόδου των αποστόλων.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) *Προς Τραλλιανούς* 3: «Ομοίως, όλοι ας σέβονται τους διακόνους ως διάταξη του Ιησού Χριστού, και τον επίσκοπο ως τον Ιησού Χριστό, ο οποίος είναι ο Υιός του Πατρός, και τους πρεσβυτέρους ως το συνέδριο του Θεού και τη σύναξη των αποστόλων. Χωρίς αυτούς δεν υπάρχει Εκκλησία.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) *Προς Σμυρναίους* 8: «Όπου εμφανιστεί ο επίσκοπος, εκεί ας είναι και το πλήθος [του λαού]· όπως ακριβώς, όπου είναι ο Ιησούς Χριστός, εκεί είναι η Καθολική Εκκλησία.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1)

12 Ματθ. 13:52 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά.» Ματθ. 23:34 (Πατριαρχική Έκδοση) «Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς...» Έσδρ.

7:6 (Ο′) «ἀνέβη ἐκ Βαβυλῶνος, καὶ αὐτὸς γραμματεὺς ταχὺς ἐν νόμῳ Μωυσῆ ὃν ἔδωκεν Κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, ὅτι χεὶρ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτὸν ἐν πᾶσιν οἷς ἐζήτει αὐτός.» Ἔσδρ. 7:10 (Ο′) «ὅτι Ἔσρας ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ ζητῆσαι τὸν νόμον καὶ ποιεῖν καὶ διδάσκειν ἐν Ἰσραὴλ προστάγματα καὶ κρίμα.» Αββ. 2:2 (Ο′) «καὶ ἀπεκρίθη πρὸς μὲ Κύριος καὶ εἶπεν Γράψον ὅρασιν καὶ σαφῶς εἰς πυξίον, ὅπως διώκῃ ὁ ἀναγινώσκων αὐτά.» Ιερ. 37:2 (Ο′) «Οὕτως εἶπεν Κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ λέγων Γράψον πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐχρημάτισα πρὸς σὲ ἐπὶ βιβλίου.» Αποκ. 1:11 (Πατριαρχική Έκδοση) «Λεγούσης· Ὃ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον καὶ πέμψον ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις, εἰς Ἔφεσον καὶ εἰς σμύρναν καὶ εἰς Πέργαμον καὶ εἰς Θυάτειρα καὶ εἰς Σάρδεις καὶ εἰς Φιλαδέλφειαν καὶ εἰς Λαοδίκειαν.» Αποκ. 1:19 (Πατριαρχική Έκδοση) «Γράψον οὖν ἃ εἶδες, καὶ ἃ εἰσιν καὶ ἃ μέλλει γίνεσθαι μετὰ ταῦτα·»

13 Εφεσ. 4:11 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ αὐτὸς ἔδωκεν τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους,» Ρωμ. 12:4–8 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καθάπερ γὰρ ἐν ἑνὶ σώματι μέλη πολλὰ ἔχομεν, τὰ δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν, Οὕτως οἱ πολλοὶ ἓν σῶμά ἐσμεν ἐν χριστῷ, ὁ δὲ καθ᾽ εἷς ἀλλήλων μέλη. Ἔχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα, εἴτε προφητείαν, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως, Εἴτε διακονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ, εἴτε ὁ διδάσκων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ, Εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλήσει, ὁ μεταδιδούς, ἐν ἁπλότητι, ὁ προϊστάμενος, ἐν σπουδῇ, ὁ ἐλεῶν, ἐν ἱλαρότητι.» Α′ Κορ. 12:4–11 (Πατριαρχική Έκδοση) «Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσίν, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα· Καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσίν, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος· Καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσίν, ὁ δὲ αὐτός ἐστιν θεός, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον. ὨΙ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδοται λόγος σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, Ἑτέρῳ δὲ πίστις ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι, ἄλλῳ δὲ χαρίσματα ἰαμάτων ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι, Ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλῳ δὲ προφητεία, ἄλλῳ δὲ διακρίσεις πνευμάτων, ἑτέρῳ δὲ γένη γλωσσῶν, ἄλλῳ δὲ ἑρμηνεία γλωσσῶν· Πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς βούλεται.» Α′ Κορ. 12:28–29 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, εἶτα χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν. Μὴ πάντες ἀπόστολοι· Μὴ πάντες προφῆται· Μὴ πάντες διδάσκαλοι· Μὴ πάντες δυνάμεις·» Α′ Κορ. 7:7 (Πατριαρχική Έκδοση) «Θέλω γὰρ πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυτόν· ἀλλ᾽ ἕκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ θεοῦ, ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ οὕτως.» Α′ Πέτρ. 4:10–11 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἕκαστος καθὼς ἔλαβεν χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος θεοῦ· Εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια θεοῦ· εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος, ὡς χορηγεῖ ὁ θεός· ἵνα ἐν πᾶσιν δοξάζηται ὁ θεὸς διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, ᾧ ἐστὶν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· Ἀμήν.» Α′ Κλήμεντος 41 (ANF 1): «Ο καθένας από εσάς, αδελφοί, ας ευχαριστεί τον Θεό στη δική του τάξη ... χωρίς να υπερβαίνει τον κανόνα της λειτουργίας που του έχει ορισθεί.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) *Διδαχή* 15.1 (ANF 7): «Χειροτονήστε, λοιπόν, για τους εαυτούς σας επισκόπους και διακόνους άξιους του Κυρίου, άνδρες πράους και αφιλάργυρους, αληθινούς και δοκιμασμένους· διότι και αυτοί σας προσφέρουν τη λειτουργία των προφητών και των διδασκάλων.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 7)

14 Ματθ. 16:18–19 (Πατριαρχική Έκδοση) «...Καὶ δώσω σοὶ τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς.» Ματθ. 18:18 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ.» Ιω. 20:21–23 (Πατριαρχική Έκδοση) «Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· Εἰρήνη ὑμῖν. καθὼς ἀπέσταλκέν με ὁ πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησεν καὶ λέγει αὐτοῖς· Λάβετε πνεῦμα ἅγιον· Ἂν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς, ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.» Ησ. 22:22 (Ο′) «καὶ

δώσω τὴν δόξαν Δαυεὶδ αὐτῷ, καὶ ἄρξει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀντιλέγων, καὶ κλείσει καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἀνοίγων.» Αποκ. 1:18 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ ὁ ζῶν, καὶ ἐγενόμην νεκρός, καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ Ἅδου.» Αποκ. 3:7 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν κλεῖν τοῦ Δαυίδ, ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς κλείσει, καὶ κλείων καὶ οὐδεὶς ἀνοίξει·» Διάδοχοι: Πράξ. 1:20–26 (Πατριαρχική Έκδοση) «Γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ· καί· Τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. Δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ἐν ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς, Ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων. Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσὴφ τὸν καλούμενον Βαρσαββᾶν, ὃς ἐπεκλήθη Ἰοῦστος, καὶ Ματθίαν, Καὶ προσευξάμενοι εἶπον· Σὺ κύριε, καρδιογνῶστα πάντων, ἀνάδειξον ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα, Λαβεῖν τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ἐξ ἧς παρέβη Ἰούδας πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. Καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ματθίαν, καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἑνδεκα ἀποστόλων.» Β΄ Τιμ. 2:2 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι.» Τίτ. 1:5 (Πατριαρχική Έκδοση) «Τούτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην,» Ωριγένης, *Υπόμνημα εις το κατά Ματθαίον* XII.10–11, 14 (ANF 9): «Δόθηκαν άραγε τα κλειδιά της βασιλείας των ουρανών από τον Κύριο μόνο στον Πέτρο, και κανένας άλλος από τους μακαρίους δεν θα τα λάβει;» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 9) και «ας δούμε με ποια έννοια λέγεται στον Πέτρο, και σε κάθε Πέτρο: "Θα σου δώσω τα κλειδιά της βασιλείας των ουρανών."» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 9) Κυπριανός, *Περί της ενότητος της Εκκλησίας* 4–5 (ANF 5): «σε όλους τους αποστόλους, μετά την ανάστασή Του, δίνει ίση εξουσία» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 5)· «Η επισκοπή είναι μία, και κάθε μέρος της κατέχεται από τον καθένα για το σύνολο.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 5)

15 Ιω. 7:16 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμή, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με·» Ιω. 12:49–50 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας με πατὴρ αὐτός μοι ἐντολὴν ἔδωκεν τί εἴπω καὶ τί λαλήσω· Καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιός ἐστιν. ἃ οὖν λαλῶ ἐγώ, καθὼς εἴρηκέν μοι ὁ πατήρ, οὕτως λαλῶ.» Ιω. 14:24 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμός, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός.» Ιω. 17:8 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας.» Ματθ. 28:20 (Πατριαρχική Έκδοση) «Διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν.» Ιούδ. 3 (Πατριαρχική Έκδοση) «... ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει.» Β΄ Τιμ. 1:13 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαινόντων λόγων ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ·» Εβρ. 2:3 (Πατριαρχική Έκδοση) «Πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας· Ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη,»

16 Β΄ Κορ. 2:17 (Πατριαρχική Έκδοση) «Οὐ γάρ ἐσμεν ὡς οἱ λοιποὶ καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ...» Β΄ Κορ. 4:2 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἀλλ ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας συνιστῶντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.» Β΄ Πέτρ. 3:16 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἐπιστολαῖς λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων, ἐν οἷς ἔστιν δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν.»

Ιερ. 8:8 (Ο′) «πῶς ἐρεῖτε ὅτι Σοφοί ἐσμεν ἡμεῖς, καὶ νόμος Κυρίου ἐστὶν μεθ’ ἡμῶν; εἰς μάτην ἐγενήθη σχοῖνος ψευδὴς γραμματεῦσιν.» Γαλ. 1:7 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο, εἰ μή τινές εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ.» Δευτ. 4:2 (Ο′) «οὐ προσθήσεσθε πρὸς τὸ ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν, καὶ οὐκ ἀφελεῖτε ἀπ’ αὐτοῦ· φυλάσσεσθε τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον.» Αποκ. 22:18–19 (Πατριαρχική Έκδοση) «Μαρτυρῶ ἐγὼ παντὶ τῷ ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου. ἐάν τις ἐπιθῇ ἐπὶ ταῦτα, ἐπιθήσει ὁ θεὸς ἐπ’ αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· Καὶ ἐάν τις ἀφέλῃ ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τῆς προφητείας ταύτης, ἀφελεῖ ὁ θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.» Ειρηναίος, *Κατά αιρέσεων* I.8.1 (ANF 1): οι αιρετικοί μεταχειρίζονται τη Γραφή όπως κάποιος που θα έπαιρνε μια εικόνα βασιλέα στολισμένη με πολύτιμους λίθους και «θα την έκανε κομμάτια, θα αναδιέτασσε τους λίθους και θα τους συναρμολογούσε έτσι ώστε να σχηματίσουν τη μορφή ενός σκύλου ή μιας αλεπούς.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) I.9.4: «τα διαστρέφουν, όπως ήδη είπαμε, από τη φυσική τους έννοια σε μια αφύσικη.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) Τερτυλλιανός, *Περί παραγραφής των αιρετικών* 38: «Όπου βρίσκεται διαφορά διδασκαλίας, εκεί, λοιπόν, πρέπει να θεωρείται ότι υπάρχει η νόθευση τόσο των Γραφών όσο και των ερμηνειών τους. ... Ο ένας διαστρέφει τις Γραφές με το χέρι του, ο άλλος το νόημά τους με την ερμηνεία του.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο)

17 Πράξ. 8:20 (Πατριαρχική Έκδοση) «Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν· Τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι.» Πράξ. 8:18–23 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἰδὼν δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδοται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα Λέγων· Δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ᾧ ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν· Τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. Οὐκ ἔστιν σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· Ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ θεοῦ εἰ ἄρα ἀφεθήσεταί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου· Εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὁρῶ σε ὄντα.» Ματθ. 10:8 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε.» Α′ Τιμ. 6:5 (Πατριαρχική Έκδοση) «Παραδιατριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. Ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων.» Α′ Τιμ. 6:10 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία, ἧς τινὲς ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς.» Τίτ. 1:11 (Πατριαρχική Έκδοση) «Οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν, οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσιν διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ αἰσχροῦ κέρδους χάριν.» Β′ Πέτρ. 2:3 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται, οἷς τὸ κρίμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάξει.» Μιχ. 3:11 (Ο′) «οἱ ἡγούμενοι αὐτῆς μετὰ δώρων ἔκρινον, καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς μετὰ μισθοῦ ἀπεκρίνοντο, καὶ οἱ προφῆται αὐτῆς μετὰ ἀργυρίου ἐμαντεύοντο, καὶ ἐπὶ τὸν κύριον ἐπανεπαύοντο λέγοντες Οὐχὶ Κύριος ἐν ἡμῖν ἐστιν; οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐφ’ ἡμᾶς κακά.» Ιω. 2:16 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν· Ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου.» *Διδαχή* 11.6 (ANF 7): «αν ζητήσει χρήματα, είναι ψευδοπροφήτης.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 7) *Αποστολικοί Κανόνες* 29 (NPNF2 14): «Αν κάποιος επίσκοπος, πρεσβύτερος ή διάκονος αποκτήσει το αξίωμα αυτό με χρήματα, ας καθαιρεθούν και αυτός και εκείνος που τον χειροτόνησε...» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της NPNF2 14) Σύνοδος της Χαλκηδόνας (451), κανόνας 2 (NPNF2 14): «Αν κάποιος επίσκοπος χειροτονήσει για χρήματα και θέσει σε πώληση μια χάρη που δεν μπορεί να πωληθεί...» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της NPNF2 14)

18 Ιω. 10:10 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσιν καὶ περισσὸν ἔχωσιν.» Ιω. 16:2 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἀποσυναγώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ᾽ ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ θεῷ.» Ματθ. 23:34–35 (Πατριαρχική Έκδοση) «Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, Ὅπως ἔλθῃ ἐφ᾽ ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου.» Ιερ. 23:1–2 (Ο′) «Ὢ ποιμένες οἱ ἀπολλύοντες καὶ διασκορπίζοντες τὰ πρόβατα τῆς νομῆς αὐτῶν. διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος ἐπὶ τοὺς ποιμαίνοντας τὸν λαόν μου Ὑμεῖς διεσκορπίσατε τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐξώσατε αὐτὰ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθε αὐτά, ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ ἐφ᾽ ὑμᾶς κατὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν.»

19 Β′ Τιμ. 4:2 (Πατριαρχική Έκδοση) «Κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως, ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ.» Τίτ. 1:9 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν.» Α′ Τιμ. 1:3 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ, πορευόμενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλῃς τισὶν μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν» Β′ Τιμ. 2:25 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἐν πραΰτητι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους, μήποτε δῷ αὐτοῖς ὁ θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας,» Εφεσ. 4:14 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδείαν τῆς πλάνης,» Πράξ. 20:28–31 (Πατριαρχική Έκδοση) «Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. Ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου· Καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. Διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον.» Πολύκαρπος, *Προς Φιλιππησίους* 7 (ANF 1): «Γι᾽ αυτό, εγκαταλείποντας τη ματαιότητα των πολλών και τις ψευδείς διδασκαλίες τους, ας επιστρέψουμε στον λόγο που μας παραδόθηκε από την αρχή...» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1)· Ιγνάτιος, *Προς Μαγνησιείς* 8 (ANF 1): «Μην πλανάσθε με ξένες διδασκαλίες ούτε με παλαιούς μύθους, που είναι ανωφελείς.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1)

20 Αποκ. 19:16 (Πατριαρχική Έκδοση) «...βασιλεὺς βασιλέων καὶ κύριος κυρίων.» Αποκ. 17:14 (Πατριαρχική Έκδοση) «Οὗτοι μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσιν, καὶ τὸ ἀρνίον νικήσει αὐτούς, ὅτι κύριος κυρίων ἐστὶν καὶ βασιλεὺς βασιλέων, καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί.» Α′ Τιμ. 6:15 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἣν καιροῖς ἰδίοις δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ κύριος τῶν κυριευόντων,» Πράξ. 5:29 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἀποκριθεὶς δὲ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον· Πειθαρχεῖν δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις.» Κολ. 3:24 (Πατριαρχική Έκδοση) «Εἰδότες ὅτι ἀπὸ κυρίου ἀπολήψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ γὰρ κυρίῳ χριστῷ δουλεύετε·» Ματθ. 6:24 (Πατριαρχική Έκδοση) «Οὐδεὶς δύναται δυσὶν κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.»

21 Ματθ. 7:15–16, 20 (Πατριαρχική Έκδοση) «Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασιν προβάτων, ἔσωθεν δὲ εἰσιν λύκοι ἅρπαγες. Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς...» Ματθ. 24:11 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται καὶ πλανήσουσιν πολλούς,» Ματθ. 24:24 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσιν σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς.» Α′ Ιω. 4:1 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι

πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα εἰ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν, ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον.» Β΄ Κορ. 11:13 (Πατριαρχική Έκδοση) «Οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους χριστοῦ.» Β΄ Πέτρ. 2:1–3 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ, ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἱρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώλειαν· Καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς ἀσελγείαις, δι᾽ οὓς ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται· Καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται, οἷς τὸ κρίμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάξει.» Ιούδ. 4 (Πατριαρχική Έκδοση) «Παρεισέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι, οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρίμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν χάριν μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν καὶ τὸν μόνον δεσπότην καὶ κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν χριστὸν ἀρνούμενοι.» Πράξ. 20:29–30 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου· Καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν.» Α΄ Τιμ. 4:1–2 (Πατριαρχική Έκδοση) «Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασιν πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων, Ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυστηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν,» Δευτ. 13:1–5 (Ο΄) «Ἐὰν δὲ ἀναστῇ ἐν σοὶ προφήτης ἢ ἐνυπνιαζόμενος τὸ ἐνύπνιον καὶ δῷ σοι σημεῖον ἢ τέρας, καὶ ἔλθῃ τὸ σημεῖον ἢ τὸ τέρας ὃ ἐλάλησεν πρὸς σὲ λέγων Πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις οὓς οὐκ οἴδατε· οὐκ ἀκούσεσθε τῶν λόγων τοῦ προφήτου ἐκείνου ἢ τοῦ ἐνυπνιαζομένου τὸ ἐνύπνιον ἐκεῖνο· ὅτι πειράζει κύριος ὁ θεός σου ὑμᾶς, εἰδέναι εἰ ἀγαπᾶτε τὸν θεὸν ὑμῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν. ὀπίσω Κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν πορεύεσθε, καὶ τοῦτον φοβηθήσεσθε καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσεσθε καὶ αὐτῷ προστεθήσεσθε. καὶ ὁ προφήτης ἐκεῖνος ἢ ὁ τὸ ἐνύπνιον ἐνυπνιαζόμενος ἐκεῖνος ἀποθανεῖται· ἐλάλησεν γὰρ πλανῆσαί σε ἀπὸ Κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, τοῦ λυτρωσαμένου σε ἐκ τῆς δουλίας, ἐξῶσαί σε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλατό σοι Κύριος ὁ θεός σου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ· καὶ ἀφανιεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.» Δευτ. 18:20–22 (Ο΄) «πλὴν ὁ προφήτης ὃς ἂν ἀσεβήσῃ λαλῆσαι ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ῥῆμα ὃ οὐ προσέταξα λαλῆσαι, καὶ ὃς ἂν λαλήσῃ ἐν ὀνόματι θεῶν ἑτέρων, ἀποθανεῖται ὁ προφήτης ἐκεῖνος. ἐὰν δὲ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου Πῶς γνωσόμεθα τὸ ῥῆμα ὃ οὐκ ἐλάλησεν Κύριος; ὅσα ἐὰν λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐκεῖνος τῷ ὀνόματι Κυρίου, καὶ μὴ γένηται καὶ μὴ συμβῇ, τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ οὐκ ἐλάλησεν Κύριος· ἐν ἀσεβείᾳ ἐλάλησεν ὁ προφήτης ἐκεῖνος, οὐκ ἀφέξεσθε αὐτοῦ.» Ιερ. 23:16–29 (Ο΄) «οὕτως λέγει Κύριος Παντοκράτωρ Μὴ ἀκούετε τοὺς λόγους τῶν προφητῶν, ὅτι ματαιοῦσιν ἑαυτοῖς ὅρασιν, ἀπὸ καρδίας αὐτῶν λαλοῦσιν καὶ οὐκ ἀπὸ στόματος Κυρίου. λέγουσιν τοῖς ἀπωθουμένοις τὸν λόγον Κυρίου Εἰρήνη ἔσται ὑμῖν, καὶ πᾶσιν τοῖς πορευομένοις τοῖς θελήμασιν αὐτῶν, παντὶ τῷ πορευομένῳ πλάνῃ καρδίας αὐτοῦ εἶπαν Οὐχ ἥξει ἐπὶ σὲ κακά. ὅτι τίς ἔστη ἐν ὑποστήματι Κυρίου καὶ εἶδεν τὸν λόγον αὐτοῦ; τίς ἐνωτίσατο καὶ ἤκουσεν; ἰδοὺ σεισμὸς παρὰ Κυρίου καὶ ὀργὴ ἐκπορεύεται εἰς συνσεισμόν, συστρεφομένη ἐπὶ τοὺς ἀσεβεῖς ἥξει καὶ οὐκέτι ἀποστρέψει ὁ θυμὸς Κυρίου, ἕως ποιήσῃ αὐτὸ ἀπὸ ἐγχειρήματος καρδίας αὐτοῦ· ἐπ᾽ ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν νοήσουσιν αὐτό. οὐκ ἀπέστελλον τοὺς προφήτας, καὶ αὐτοὶ ἔτρεχον· οὐδὲ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς, καὶ αὐτοὶ ἐπροφήτευον. καὶ εἰ ἔστησαν ἐν τῇ ὑποστάσει μου καὶ εἰ ἤκουσαν τῶν λόγων μου, καὶ τὸν λαόν μου ἂν ἀπέστρεφον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. θεὸς ἐγγίζων ἐγώ εἰμι, καὶ οὐχὶ θεὸς πόρρωθεν. εἰ κρυβήσεταί τις ἐν κρυφαίοις, καὶ ἐγὼ οὐκ ὄψομαι αὐτόν; μὴ οὐχὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐγὼ πληρῶ, λέγει Κύριος; ἤκουσα ἃ λαλοῦσιν οἱ προφῆται· προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ψευδῆ λέγοντες Ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον. ἕως πότε ἔσται ἐν καρδίᾳ τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ψευδῆ, ἐν τῷ προφητεύειν αὐτοὺς τὰ θελήματα καρδίας αὐτῶν, τῶν λογιζομένων τοῦ ἐπιλαθέσθαι τοῦ νόμου μου ἐν τοῖς ἐνυπνίοις αὐτῶν, ἃ διηγοῦντο ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καθάπερ ἐπελάθοντο οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ ὀνόματός μου ἐν τῇ Βάαλ; ὁ προφήτης ἐν ᾧ τὸ ἐνύπνιόν ἐστιν, διηγησάσθω τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ· καὶ ἐν ᾧ ὁ λόγος μου πρὸς αὐτόν, διηγησάσθω τὸν λόγον μου ἐπ᾽ ἀληθείας. τί τὸ ἄχυρον πρὸς τὸν σῖτον; οὕτως οἱ λόγοι μου, λέγει Κύριος· οὐκ ἰδοὺ οἱ λόγοι μου ὥσπερ πῦρ, καὶ ὡς

πέλυξ κόπτων πέτραν;» (οι στίχοι 23:30–31 δεν περιέχονται στο κείμενο των Εβδομήκοντα) Ιερ. 23:32 (Ο′) «διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας τοὺς προφητεύοντας ἐνύπνια ψευδῆ, καὶ οὐ διηγοῦντο αὐτά, καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς πλάνοις αὐτῶν, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς, καὶ ὠφέλειαν οὐκ ὠφελήσουσιν τὸν λαὸν τοῦτον.» Ιεζ. 13:1–9 (Ο′) «Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μὲ λέγων Υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον ἐπὶ τοὺς προφήτας τοῦ Ἰσραήλ, καὶ προφητεύσεις καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ἀκούσατε λόγον Κυρίου Τάδε λέγει Κύριος Οὐαὶ τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ καρδίας αὐτῶν, καὶ τὸ καθόλου μὴ βλέπουσιν. ὡς ἀλώπεκες ἐν ταῖς ἐρήμοις οἱ προφῆταί σου, Ἰσραήλ· οὐκ ἔστησαν ἐν στερεώματι καὶ συνήγαγον ποίμνια ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραήλ, οὐκ ἀνέστησαν οἱ λέγοντες Ἐν ἡμέρᾳ Κυρίου· βλέποντες ψευδῆ, μαντευόμενοι μάταια, οἱ λέγοντες Λέγει Κύριος, καὶ Κύριος οὐκ ἀπέσταλκεν αὐτούς, καὶ ἤρξαντο τοῦ ἀναστῆσαι λόγον. οὐχ ὅρασιν ψευδῆ ἑωράκατε, καὶ μαντείας ματαίας εἰρήκατε; Διὰ τοῦτο εἰπόν Τάδε λέγει Κύριος Ἀνθ’ ὧν οἱ λόγοι ὑμῶν ψευδεῖς καὶ αἱ μαντεῖαι ὑμῶν μάταιαι, διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ’ ὑμᾶς, λέγει Κύριος, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς προφήτας τοὺς ὁρῶντας ψευδῆ καὶ τοὺς ἀποφθεγγομένους μάταια· ἐν παιδείᾳ τοῦ λαοῦ μου οὐκ ἔσονται, οὐδὲ ἐν γραφῇ οἴκου Ἰσραὴλ οὐ γραφήσονται, καὶ εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ εἰσελεύσονται· καὶ γνώσονται διότι ἐγὼ Κύριος.» Αποκ. 2:2 (Πατριαρχική Έκδοση) «Οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ τὸν κόπον σου καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνῃ βαστάσαι κακούς, καὶ ἐπείρασας τοὺς λέγοντας ἑαυτοὺς ἀποστόλους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσίν, καὶ εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς·» *Διδαχή* 11–12 (ANF 7): «Όποιος όμως λέει εν Πνεύματι: “Δώσε μου χρήματα” ή κάτι άλλο, δεν θα τον ακούσετε...» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 7) Ερμάς, *Εντολή* 11 (ANF 2): «Δοκίμαζε από τα έργα του και από τη ζωή του τον άνθρωπο που λέει ότι είναι θεόπνευστος.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 2) Ιγνάτιος, *Προς Εφεσίους* 7: «Διότι ορισμένοι έχουν τη συνήθεια να περιφέρουν το όνομα [του Ιησού Χριστού] με πονηρό δόλο, ενώ συγχρόνως πράττουν πράγματα ανάξια του Θεού· αυτούς πρέπει να τους αποφεύγετε όπως θα αποφεύγατε τα άγρια θηρία.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) *Προς Εφεσίους* 9: «Ωστόσο, άκουσα για κάποιους που πέρασαν από εδώ προς εσάς, έχοντας ψευδή διδασκαλία, τους οποίους δεν αφήσατε να σπείρουν ανάμεσά σας, αλλά βουλώσατε τα αυτιά σας, για να μη δεχθείτε όσα σπέρνονταν από αυτούς...» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) *Προς Τραλλιανούς* 6 (ANF 1): «όπως εκείνοι που χορηγούν θανατηφόρο φάρμακο μέσα σε γλυκό κρασί.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) *Προς Σμυρναίους* 4–5: «Σας προφυλάσσω όμως από πριν από εκείνα τα θηρία με ανθρώπινη μορφή, τους οποίους όχι μόνο δεν πρέπει να δέχεστε, αλλά, αν είναι δυνατόν, ούτε καν να συναντάτε... Ορισμένοι Τον αρνούνται από άγνοια, ή μάλλον έχουν απαρνηθεί από Αυτόν, όντας συνήγοροι του θανάτου μάλλον παρά της αλήθειας.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) Ιουστίνος ο Μάρτυς, *Διάλογος προς Τρύφωνα* 35 (ANF 1): «υπήρξαν πολλοί, φίλοι μου, οι οποίοι, παρουσιαζόμενοι στο όνομα του Ιησού, δίδαξαν να λέγονται και να πράττονται ασεβή και βλάσφημα πράγματα.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1)

22 Τίτ. 1:13 (Πατριαρχική Έκδοση) «...Δι’ ἣν αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει,» Τίτ. 1:10–11 (Πατριαρχική Έκδοση) «Εἰσὶν γὰρ πολλοὶ καὶ ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι καὶ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ περιτομῆς, Οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν, οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσιν διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ αἰσχροῦ κέρδους χάριν.» Τίτ. 3:10 (Πατριαρχική Έκδοση) «Αἱρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ,» Ρωμ. 16:17–18 (Πατριαρχική Έκδοση) «Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα παρὰ τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε ποιοῦντας, καὶ ἐκκλίνατε ἀπ’ αὐτῶν· Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ χριστῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ, καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσιν τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων·» Α′ Τιμ. 5:20 (Πατριαρχική Έκδοση) «Τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσιν.» Β′ Ιω. 10–11 (Πατριαρχική Έκδοση) «Εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε· Ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς.» Εφεσ. 5:11 (Πατριαρχική

Έκδοση) «Καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε·» Γαλ. 2:11 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὅτε δὲ ἦλθεν Πέτρος εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνωσμένος ἦν.» Φιλιπ. 3:2 (Πατριαρχική Έκδοση) «Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέπετε τὴν κατατομήν·» Πολύκαρπος, *Προς Φιλιππησίους* 7 (ANF 1): «όποιος δεν ομολογεί ότι ο Ιησούς Χριστός ήλθε εν σαρκί είναι αντίχριστος...» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1)

23 Β΄ Κορ. 10:4–5 (Πατριαρχική Έκδοση) «Τὰ γὰρ ὅπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικά, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων··— Λογισμοὺς καθαιροῦντες καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ...» Εφεσ. 6:11–17 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου· Ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆναι. Στῆτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, Καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, Ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι· Καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος, ὅ ἐστιν ῥῆμα θεοῦ,—» Εβρ. 4:12 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ καὶ ἐνεργὴς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον καὶ διϊκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας,» Ιερ. 1:10 (Ο΄) «ἰδοὺ καθέστακά σε σήμερον ἐπὶ ἔθνη καὶ βασιλείας, ἐκριζοῦν καὶ κατασκάπτειν καὶ ἀπολλύειν καὶ ἀνοικοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν.» Ιερ. 23:29 (Ο΄) «οὕτως οἱ λόγοι μου, λέγει Κύριος· οὐκ ἰδοὺ οἱ λόγοι μου ὥσπερ πῦρ, καὶ ὡς πέλυξ κόπτων πέτραν;» Γέν. 3:4–5 (Ο΄) «καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί Οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε· ᾔδει γὰρ ὁ θεὸς ὅτι ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ φάγησθε ἀπ᾽ αὐτοῦ, διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἔσεσθε ὡς θεοί, γινώσκοντες καλὸν καὶ πονηρόν.» Ιω. 8:44 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστέ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. Ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ᾽ ἀρχῆς καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἕστηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ· Ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύστης ἔστιν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.» Ματθ. 23:34–35 (Πατριαρχική Έκδοση) «Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, Ὅπως ἔλθῃ ἐφ᾽ ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου.» Λουκ. 11:49–51 (Πατριαρχική Έκδοση) «Διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν· Ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφήτας καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ ἐκδιώξουσιν, Ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, Ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου· Ναί, λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.»

24 Β΄ Κορ. 11:14 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ οὐ θαυμαστόν· αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός.» Β΄ Κορ. 11:15 (Πατριαρχική Έκδοση) «Οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.» Αθανάσιος, *Βίος Αντωνίου* 25, 35–36 (NPNF2 4): οι δαίμονες «λαμβάνουν τη μορφή μοναχών και προσποιούνται τη γλώσσα αγίων ανδρών» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της NPNF2 4)· και, για μια αληθινή οπτασία, «στη θέση του έρχεται χαρά ανέκφραστη, ευθυμία, θάρρος, ανανεωμένη δύναμη, γαλήνη του λογισμού» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της NPNF2 4)· για τα πονηρά πνεύματα, «φόβος στην καρδιά, ταραχή και σύγχυση των λογισμών, κατήφεια.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της NPNF2 4)

25 Ματθ. 24:5 (Πατριαρχική Έκδοση) «Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες, ἐγώ εἰμι ὁ χριστός, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν.» Ματθ. 24:11 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται καὶ πλανήσουσιν πολλούς,» Ματθ. 24:24 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσιν σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς.» Αποκ. 12:9 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων,— ὁ ὄφις ὁ μέγας ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος διάβολος καὶ ὁ Σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν.» Β΄ Θεσ. 2:9–11 (Πατριαρχική Έκδοση) «Οὗ ἐστὶν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ Σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασιν ψεύδους Καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς· Καὶ διὰ τοῦτο πέμψει αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐνέργειαν πλάνης εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει,» Α΄ Τιμ. 4:1 (Πατριαρχική Έκδοση) «Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασιν πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων,»

26 Ματθ. 28:18–20 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων· Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, Διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν.» Μάρκ. 16:15 (Πατριαρχική Έκδοση) «Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει.» Λουκ. 24:46–48 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οὕτως γέγραπται καὶ οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, Καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀρξάμενον ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. Ὑμεῖς δέ ἐστε μάρτυρες τούτων.» Πράξ. 1:8 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἔν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.» Ματθ. 24:14 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν, καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος.» Ρωμ. 10:14–18 (Πατριαρχική Έκδοση) «Πῶς οὖν ἐπικαλέσονται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν· Πῶς δὲ πιστεύσουσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν· Πῶς δὲ ἀκούσουσιν χωρὶς κηρύσσοντος· Πῶς δὲ κηρύξουσιν ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσιν· Καθὼς γέγραπται· Ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθά! Ἀλλ' οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ· Ἡσαΐας γὰρ λέγει· Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν· Ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος θεοῦ. Ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἤκουσαν· Μενοῦνγε εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν.» Αποκ. 14:6 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον πετόμενον ἐν μεσουρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον εὐαγγελίσαι ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν,» Ευσέβιος, *Εκκλησιαστική Ιστορία* III.1 (NPNF2 1): «Η Παρθία, κατά την παράδοση, έλαχε στον Θωμά ως πεδίο του έργου του, η Σκυθία στον Ανδρέα και η Ασία στον Ιωάννη...» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της NPNF2 1) Τερτυλλιανός, *Απολογητικός* 37 (ANF 3): «Είμαστε μόλις από χθες, και έχουμε γεμίσει κάθε τόπο ανάμεσά σας...» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 3)

27 Πράξ. 2:42 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς.» Β΄ Θεσ. 2:15 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν.» Α΄ Κορ. 11:2 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις κατέχετε.» Α΄ Κορ. 15:1–4 (Πατριαρχική Έκδοση) «Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἑστήκατε, Δι' οὗ καὶ σῴζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε. Παρέδωκα γὰρ

ὑμῖν ἐν πρώτοις ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς, Καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς,» Ιούδ. 3 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἀγαπητοί, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει.» Α΄ Θεσ. 5:21 (Πατριαρχική Έκδοση) «Πάντα δὲ δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε·»

28 Μάρκ. 7:7–8 (Πατριαρχική Έκδοση) «Μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων. Ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων...» Μάρκ. 7:13 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ᾗ παρεδώκατε· καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.» Ματθ. 15:9 (Πατριαρχική Έκδοση) «Μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων.» Ησ. 29:13 (Ο΄) «καὶ εἶπεν Κύριος Ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτῶν τιμῶσίν με, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ᾽ ἐμοῦ· μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκοντες ἐντάλματα ἀνθρώπων καὶ διδασκαλίας.» Κολ. 2:8 (Πατριαρχική Έκδοση) «Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ κατὰ χριστόν·» Κολ. 2:20–22 (Πατριαρχική Έκδοση) «Εἰ οὖν ἀπεθάνετε σὺν τῷ χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε, Μὴ ἅψῃ μηδὲ γεύσῃ μηδὲ θίγῃς-— Ἅ ἐστιν πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει-— κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων·» Τίτ. 1:14 (Πατριαρχική Έκδοση) «Μὴ προσέχοντες Ἰουδαϊκοῖς μύθοις καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν.» Τερτυλλιανός, *Περί καλύμματος των παρθένων* 1 (ANF 4): «Αλλά ο Κύριός μας Χριστός επονόμασε τον εαυτό Του Αλήθεια, όχι Συνήθεια.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 4) Κυπριανός, *Επιστολή* 73.9 (ANF 5· Oxford 74): «...διότι η συνήθεια χωρίς την αλήθεια είναι η παλαιότητα της πλάνης.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 5) Ειρηναίος, *Κατά αιρέσεων* III.4.1–2: «Εφόσον λοιπόν έχουμε τέτοιες αποδείξεις, δεν είναι αναγκαίο να αναζητούμε σε άλλους την αλήθεια, την οποία εύκολα μπορούμε να λάβουμε από την Εκκλησία... Έτσι, μέσω εκείνης της αρχαίας παράδοσης των αποστόλων, δεν επιτρέπουν στον νου τους να συλλάβει τίποτε από [τις διδασκαλίες που υποβάλλει] η τερατώδης γλώσσα αυτών των διδασκάλων...» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο) Βικέντιος του Λερίνου, *Commonitorium* 2 (NPNF2 11): «κρατούμε εκείνη την πίστη που πιστεύθηκε παντού, πάντοτε, από όλους.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της NPNF2 11)

29 Α΄ Τιμ. 4:1 (Πατριαρχική Έκδοση) «Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασιν πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων,» Α΄ Τιμ. 4:2–3 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυστηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν, Κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων ἃ ὁ θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσιν τὴν ἀλήθειαν.» Ιακ. 3:15 (Πατριαρχική Έκδοση) «Οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλ᾽ ἐπίγειος, ψυχική, δαιμονιώδης.» Β΄ Κορ. 11:3–4 (Πατριαρχική Έκδοση) «Φοβοῦμαι δὲ μήπως, ὡς ὁ ὄφις Εὔαν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, οὕτως φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἁπλότητος τῆς εἰς τὸν χριστόν. Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ἀνείχεσθέ.»

30 Ιω. 17:21 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἵνα πάντες ἓν ὦσιν, καθὼς σύ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἓν ὦσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας.» Ιω. 17:20–23 (Πατριαρχική Έκδοση) «Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, Ἵνα πάντες ἓν ὦσιν, καθὼς σύ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἓν ὦσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς ἕν ἐσμεν, Ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὦσιν τετελειωμένοι εἰς ἕν, καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σὺ με ἀπέστειλας καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας.» Εφεσ. 4:3–6 (Πατριαρχική Έκδοση)

«Σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης. Ἓν σῶμα καὶ ἓν πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἓν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν· Εἷς κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα· Εἷς θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ἡμῖν.» Εφεσ. 4:13 (Πατριαρχική Έκδοση) «Μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ χριστοῦ,» Α΄ Κορ. 1:10 (Πατριαρχική Έκδοση) «Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἦτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῒ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ.» Ρωμ. 12:5 (Πατριαρχική Έκδοση) «Οὕτως οἱ πολλοὶ ἓν σῶμά ἐσμεν ἓν χριστῷ, ὁ δὲ καθ' εἷς ἀλλήλων μέλη.» Κολ. 3:14–15 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἐπὶ πᾶσιν δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἥτις ἐστὶν σύνδεσμος τῆς τελειότητος. Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἑνὶ σώματι· Καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε·» Ψαλμ. 132:1 (Ο΄) «Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν· τῷ Δαυείδ. Ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνόν, ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό;» Α΄ Κλήμεντος 46 (ANF 1): «Γιατί υπάρχουν έριδες και ταραχές και διαιρέσεις και σχίσματα και πόλεμοι ανάμεσά σας;» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) Ιγνάτιος, *Προς Εφεσίους* 4–5: «Είναι ωφέλιμο, λοιπόν, να ζείτε σε άμεμπτη ενότητα, ώστε να απολαμβάνετε πάντοτε κοινωνία με τον Θεό. ... πόσο περισσότερο σας θεωρώ μακαρίους, εσάς που είστε τόσο ενωμένοι μαζί του, όπως η Εκκλησία με τον Ιησού Χριστό και όπως ο Ιησούς Χριστός με τον Πατέρα, ώστε όλα να συμφωνούν σε ενότητα!» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1)· *Προς Φιλαδελφείς* 3: «Αν κάποιος ακολουθεί εκείνον που προκαλεί σχίσμα στην Εκκλησία, δεν θα κληρονομήσει τη βασιλεία του Θεού.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) Κυπριανός, *Περί της ενότητος της Εκκλησίας* 5–6: «Και αυτή την ενότητα οφείλουμε να την κρατούμε σταθερά και να τη διακηρύσσουμε, ιδίως όσοι από εμάς είμαστε επίσκοποι και προεδρεύουμε στην Εκκλησία, ώστε να αποδείξουμε ότι και η ίδια η επισκοπή είναι μία και αδιαίρετη. ... Δεν μπορεί πλέον να έχει τον Θεό Πατέρα εκείνος που δεν έχει την Εκκλησία μητέρα.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο)

31 Ματθ. 24:21 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἔσται γὰρ τότε θλῖψις μεγάλη, οἵα οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν οὐδ' οὐ μὴ γένηται.» Ματθ. 24:22 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι.» Ματθ. 24:29 (Πατριαρχική Έκδοση) «Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται.» Μάρκ. 13:19–20 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλῖψις, οἵα οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἧς ἔκτισεν ὁ θεὸς ἕως τοῦ νῦν καὶ οὐ μὴ γένηται. Καὶ εἰ μὴ ἐκολόβωσεν κύριος τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς οὓς ἐξελέξατο ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας.» Δαν. 12:1 (Ο΄) «Καὶ κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην παρελεύσεται Μιχαὴλ ὁ ἄγγελος ὁ μέγας, ὁ ἑστηκὼς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου· ἐκείνη ἡ ἡμέρα θλίψεως, οἵα οὐκ ἐγενήθη ἀφ' οὗ ἐγενήθησαν ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης· καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὑψωθήσεται πᾶς ὁ λαὸς ὃς ἂν εὑρεθῇ ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ βιβλίῳ.» Δαν. 7:21–25 (Ο΄) «καὶ κατενόουν τὸ κέρας ἐκεῖνο πόλεμον συνιστάμενον πρὸς τοὺς ἁγίους καὶ τροπούμενον αὐτούς. ἕως τοῦ ἐλθεῖν τὸν παλαιὸν ἡμερῶν, καὶ τὴν κρίσιν ἔδωκε τοῖς ἁγίοις τοῦ ὑψίστου, καὶ ὁ καιρὸς ἐδόθη καὶ τὸ βασίλειον κατέσχον οἱ ἅγιοι. καὶ ἐρρέθη μοι περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου, ὅτι βασιλεία τετάρτη ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς, ἥτις διοίσει παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ καταφάγεται πᾶσαν τὴν γῆν καὶ ἀναστατώσει αὐτὴν καὶ καταλεανεῖ αὐτήν. καὶ τὰ δέκα κέρατα τῆς βασιλείας δέκα βασιλεῖς στήσονται· καὶ ὁ ἄλλος βασιλεὺς μετὰ τούτους στήσεται, καὶ αὐτὸς διοίσει κακοῖς ὑπὲρ τοὺς πρώτους καὶ τρεῖς βασιλεῖς ταπεινώσει, καὶ ῥήματα εἰς τὸν ὕψιστον λαλήσει καὶ τοὺς ἁγίους τοῦ ὑψίστου κατατρίψει, καὶ προσδέξεται ἀλλοιῶσαι καιροὺς καὶ νόμον, καὶ παραδοθήσεται πάντα εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἕως καιροῦ καὶ καιρῶν καὶ ἕως ἡμίσους καιροῦ.» Αποκ. 7:14 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ εἴρηκα αὐτῷ· Κύριέ μου, σὺ οἶδας. Καὶ εἶπέν μοι· Οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν αὐτὰς ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου.»

Αποκ. 13:7 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ ἐδόθη αὐτῷ πόλεμον ποιῆσαι μετὰ τῶν ἁγίων καὶ νικῆσαι αὐτούς...» *Διδαχή* 16 (ANF 7): «Αγρυπνείτε για χάρη της ζωής σας ... να είστε έτοιμοι, διότι δεν γνωρίζετε την ώρα κατά την οποία έρχεται ο Κύριός μας.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 7) *Επιστολή Βαρνάβα* 4: «Το έσχατο σκάνδαλο (ή η πηγή του κινδύνου) πλησιάζει, για το οποίο είναι γραμμένο, όπως λέει ο Ενώχ...» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο)· Κύριλλος Ιεροσολύμων, *Κατηχήσεις* 15: «Ποιος λοιπόν είναι ο μακάριος άνθρωπος που θα μαρτυρήσει τότε με ευσέβεια για τον Χριστό; ... Διότι οι Μάρτυρες έως τώρα αγωνίστηκαν μόνο εναντίον ανθρώπων· αλλά στον καιρό του Αντιχρίστου θα πολεμήσουν με τον ίδιο τον Σατανά αυτοπροσώπως.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο)

32 Βλ. σημείωση 7.

33 Α΄ Ιω. 2:18 (Πατριαρχική Έκδοση) «Παιδία, ἐσχάτη ὥρα ἐστίν, καὶ καθὼς ἠκούσατε ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν...» Α΄ Ιω. 2:22 (Πατριαρχική Έκδοση) «Τίς ἐστιν ὁ ψεύστης εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἐστιν ὁ χριστός· Οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν.» Α΄ Ιω. 4:3 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔστιν· καὶ τοῦτό ἔστιν τὸ τοῦ ἀντιχρίστου ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἔστιν ἤδη.» Β΄ Ιω. 7 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὅτι πολλοὶ πλάνοι εἰσῆλθον εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί· Οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος.» Β΄ Θεσ. 2:3–10 (Πατριαρχική Έκδοση) «Μή τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον· ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, Ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ ὡς θεὸν καθίσαι, ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι ἐστὶν θεός. Οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὢν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν· Καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ· Τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας, μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένηται· Καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ κύριος ἀναλώσει τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ· Οὗ ἐστὶν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ Σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασιν ψεύδους Καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς.» Αποκ. 13:1–8 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ ἐστάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· Καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον κέρατα δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτά, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὀνόματα βλασφημίας. Καὶ τὸ θηρίον ὃ εἶδον ἦν ὅμοιον παρδάλει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκου, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ἐξουσίαν μεγάλην·— Καὶ μίαν ἐκ τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡς ἐσφαγμένην εἰς θάνατον. Καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύθη, καὶ ἐθαύμασεν ὅλη ἡ γῆ ὀπίσω τοῦ θηρίου, Καὶ προσεκύνησαν τῷ δράκοντι τῷ δεδωκότι τὴν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ λέγοντες· Τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ· Τίς δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ· Καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ βλασφημίαν· Καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία πόλεμον ποιῆσαι μῆνας τεσσαράκοντα δύο. Καὶ ἤνοιξεν τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφημίαν πρὸς τὸν θεόν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας. Καὶ ἐδόθη αὐτῷ πόλεμον ποιῆσαι μετὰ τῶν ἁγίων καὶ νικῆσαι αὐτούς, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν καὶ λαὸν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος. Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου τοῦ ἐσφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.» Αποκ. 17:12–14 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες δέκα βασιλεῖς εἰσίν, οἵτινες βασιλείαν οὔπω ἔλαβον, ἀλλ' ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσιν μετὰ τοῦ θηρίου. Οὗτοι μίαν γνώμην ἔχουσιν, καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ διδόασιν. Οὗτοι μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσιν, καὶ τὸ ἀρνίον νικήσει αὐτούς, ὅτι κύριος κυρίων ἐστὶν καὶ βασιλεὺς βασιλέων, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί.» Δαν. 7:8 (Ο΄) «καὶ βουλαὶ πολλαὶ ἐν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ. καὶ ἰδοὺ ἄλλο ἓν

κέρας ἀνεφύη ἀνὰ μέσον αὐτῶν μικρὸν ἐν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ, καὶ τρία τῶν κεράτων τῶν πρώτων ἐξηράνθησαν δι' αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ ὥσπερ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπινοι ἐν τῷ κέρατι τούτῳ καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα, καὶ ἐποίει πόλεμον πρὸς τοὺς ἁγίους.» Δαν. 7:25 (Ο′) «καὶ ῥήματα εἰς τὸν ὕψιστον λαλήσει καὶ τοὺς ἁγίους τοῦ ὑψίστου κατατρίψει, καὶ προσδέξεται ἀλλοιῶσαι καιροὺς καὶ νόμον, καὶ παραδοθήσεται πάντα εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἕως καιροῦ καὶ καιρῶν καὶ ἕως ἡμίσους καιροῦ.» Ειρηναίος, *Κατά αιρέσεων* V.25.1 (ANF 1): ο Αντίχριστος, «όντας αποστάτης και ληστής, επιδιώκει να λατρεύεται ως Θεός» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1)· V.30.2–3: «...ας περιμένουν πρώτα τη διαίρεση της βασιλείας σε δέκα· έπειτα, όταν αυτοί οι βασιλείς βασιλεύουν και αρχίζουν να τακτοποιούν τις υποθέσεις τους και να επεκτείνουν τη βασιλεία τους, [ας μάθουν] να αναγνωρίζουν ότι εκείνος που θα έλθει διεκδικώντας τη βασιλεία για τον εαυτό του, και θα τρομοκρατήσει εκείνους τους ανθρώπους για τους οποίους μιλούσαμε, έχοντας όνομα που περιέχει τον προαναφερθέντα αριθμό, είναι αληθινά το βδέλυγμα της ερημώσεως. ... Είναι επομένως βεβαιότερο και λιγότερο επισφαλές να περιμένουμε την εκπλήρωση της προφητείας, παρά να κάνουμε εικασίες και να αναζητούμε οποιαδήποτε ονόματα τύχει να παρουσιαστούν...» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) Ιππόλυτος, *Περί Χριστού και Αντιχρίστου*: «Όπως λοιπόν ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός, ο οποίος είναι και Θεός, προφητεύθηκε με τη μορφή λέοντος, εξαιτίας της βασιλικής Του αξίας και της δόξας Του, κατά τον ίδιο τρόπο και οι Γραφές έχουν προαναγγείλει τον Αντίχριστο ως λέοντα.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο) Κύριλλος Ιεροσολύμων, *Κατηχήσεις* 15.12 (NPNF2 7): «Θα αναστηθούν μαζί δέκα βασιλείς των Ρωμαίων ... και μετά από αυτούς ένας ενδέκατος, ο Αντίχριστος.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της NPNF2 7)

34 Γαλ. 1:6–9 (Πατριαρχική Έκδοση) «Θαυμάζω ὅτι οὕτως ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι χριστοῦ εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον, Ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο, εἰ μή τινές εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω. Ὡς προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω· εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω.» (παρατίθεται στο κείμενο). Β′ Κορ. 11:4 (Πατριαρχική Έκδοση) «Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ἀνείχεσθέ.» Α′ Κορ. 4:6 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν καὶ Ἀπολλὼ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν, ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου.» Α′ Κορ. 15:1–4 (Πατριαρχική Έκδοση) «Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἑστήκατε, Δι' οὗ καὶ σῴζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε. Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς, Καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς,» Ιούδ. 3 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἀγαπητοί, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει.» Δευτ. 4:2 (Ο′) «οὐ προσθήσεσθε πρὸς τὸ ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν, καὶ οὐκ ἀφελεῖτε ἀπ' αὐτοῦ· φυλάσσεσθε τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον.» Δευτ. 12:32 (Ο′) «Πᾶν ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, τοῦτο φυλάξῃ ποιεῖν· οὐ προσθήσεις ἐπ' αὐτό, οὐδὲ ἀφελεῖς ἀπ' αὐτοῦ.» Παροιμ. 24:29 (Ο′) «μὴ προσθῇς τοῖς λόγοις αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἐλέγξῃ σε καὶ ψευδὴς γένῃ.» Αποκ. 22:18–19 (Πατριαρχική Έκδοση) «Μαρτυρῶ ἐγὼ παντὶ τῷ ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου. ἐάν τις ἐπιθῇ ἐπὶ ταῦτα, ἐπιθήσει ὁ θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· Καὶ ἐάν τις ἀφέλῃ ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τῆς προφητείας ταύτης, ἀφελεῖ ὁ θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.» Ειρηναίος, *Κατά αιρέσεων* I.10.1–2: «Όπως ήδη παρατήρησα, η Εκκλησία, αφού παρέλαβε αυτό το κήρυγμα και αυτή την πίστη, αν και είναι διασκορπισμένη σε όλο τον κόσμο, τα διαφυλάσσει επιμελώς, σαν να κατοικούσε σε ένα

μόνο σπίτι. ... Διότι, αν και οι γλώσσες του κόσμου είναι ανόμοιες, το περιεχόμενο της παράδοσης είναι ένα και το αυτό.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο) III.1.1: «Δεν μάθαμε το σχέδιο της σωτηρίας μας από κανέναν άλλον παρά από εκείνους διά των οποίων το Ευαγγέλιο έφθασε έως εμάς...» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο) Τερτυλλιανός, *Περί παραγραφής των αιρετικών* 21 (ANF 3): «κάθε διδασκαλία που συμφωνεί με τις αποστολικές εκκλησίες – αυτές τις μήτρες και αρχικές πηγές της πίστεως – πρέπει να λογίζεται ως αλήθεια...» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 3) Πολύκαρπος, *Προς Φιλιππησίους* 7: «Γι' αυτό, εγκαταλείποντας τη ματαιότητα των πολλών και τις ψευδείς διδασκαλίες τους, ας επιστρέψουμε στον λόγο που μας παραδόθηκε από την αρχή...» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο) Βικέντιος του Λερίνου, *Commonitorium* 8–9 (NPNF2 11), για το Γαλ. 1:8: «...ο απόστολος, ασκώντας την αυθεντία του αξιώματός του, εξέδωσε την απόφασή του με την έσχατη αυστηρότητα: "Ακόμη κι αν εμείς", λέει, "ή άγγελος από τον ουρανό σας κηρύξει ευαγγέλιο διαφορετικό από εκείνο που σας κηρύξαμε, ας είναι ανάθεμα." ... Το να κηρύσσεται, επομένως, στους καθολικούς χριστιανούς οποιαδήποτε διδασκαλία διαφορετική από εκείνη που έχουν παραλάβει, ποτέ δεν ήταν θεμιτό, ποτέ δεν είναι θεμιτό, ποτέ δεν θα είναι θεμιτό· και το να αναθεματίζονται όσοι κηρύσσουν οτιδήποτε διαφορετικό από εκείνο που παραλήφθηκε μία φορά, πάντοτε ήταν καθήκον, πάντοτε είναι καθήκον, πάντοτε θα είναι καθήκον.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της NPNF2 11)

35 Ρωμ. 1:1 (Πατριαρχική Έκδοση) «Παῦλος, δοῦλος Ἰησοῦ χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστολος, ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον θεοῦ» Γαλ. 1:10 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν θεόν· ἢ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν· Εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον, χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην.» Β΄ Κορ. 4:5 (Πατριαρχική Έκδοση) «Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ χριστὸν Ἰησοῦν κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν.» Πράξ. 20:28 (Πατριαρχική Έκδοση) «Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος.»

36 Α΄ Κορ. 1:12–13 (Πατριαρχική Έκδοση) «...Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλώ, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, ἐγὼ δὲ χριστοῦ. Μεμέρισται ὁ χριστός· Μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν· ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε·» Α΄ Κορ. 3:3–7 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε. ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις καὶ διχοστασίαι, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε· Ὅταν γὰρ λέγῃ τις, ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἕτερος δὲ ἐγὼ Ἀπολλώ, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε· Τίς οὖν ἐστιν Παῦλος, τίς δὲ Ἀπολλὼς ἀλλ' ἢ διάκονοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστῳ ὡς ὁ κύριος ἔδωκεν· Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλὼς ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ θεὸς ηὔξανεν· Ὥστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστίν τι οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων θεός.» Ιω. 10:16 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης· κἀκεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσιν, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμήν.» Εφεσ. 2:14–19 (Πατριαρχική Έκδοση) «Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἓν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, Τὴν ἔχθραν, ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρωπον ποιῶν εἰρήνην, Καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ· Καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς, Ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν ἑνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα. Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ συμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ θεοῦ,» Εφεσ. 4:4–6 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἓν σῶμα καὶ ἓν πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν· Εἷς κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα· Εἷς θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ἡμῖν.» Γαλ. 3:28 (Πατριαρχική Έκδοση) «Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστὲ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ.» Κολ. 3:11 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος, ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν χριστός.» Α΄ Κλήμεντος 47 (ANF

1): «σας έγραψε για τον εαυτό του και για τον Κηφά και τον Απολλώ, επειδή ήδη τότε είχαν σχηματιστεί φατρίες ανάμεσά σας.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) Ιγνάτιος, *Προς Φιλαδελφείς* 3: «Διότι όσοι είναι του Θεού και του Ιησού Χριστού είναι και με τον επίσκοπο.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1) Τερτυλλιανός, *Περί παραγραφής των αιρετικών* 20 (ANF 3): «οι εκκλησίες, αν και είναι τόσο πολλές και τόσο μεγάλες, αποτελούν μόνο τη μία αρχέγονη εκκλησία, (που ιδρύθηκε) από τους αποστόλους, από την οποία (προέρχονται) όλες.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 3)

37 Α΄ Κορ. 14:40 (Πατριαρχική Έκδοση) «Πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.» Α΄ Κορ. 14:33 (Πατριαρχική Έκδοση) «Οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας ὁ θεός, ἀλλὰ εἰρήνης. ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων,» Α΄ Κορ. 12:28 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, εἶτα χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν.» Πράξ. 6:1–6 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων τῶν μαθητῶν ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν. Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν εἶπον· Οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις. Ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτά, πλήρεις πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης· Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν. Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους· Καὶ ἐξελέξαντο στέφανον, ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον καὶ Πρόχορον καὶ Νικάνορα καὶ Τίμωνα καὶ Παρμενᾶν καὶ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα, Οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων, καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.» Τίτ. 1:5 (Πατριαρχική Έκδοση) «Τούτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην,» Α΄ Κλήμεντος 40 (ANF 1): «όχι απερίσκεπτα ή άτακτα, αλλά στους ορισμένους καιρούς και ώρες.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο της ANF 1)

38 Βλ. σημείωση 26.

39 Α΄ Τιμ. 2:4 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν.» Ιω. 8:32 (Πατριαρχική Έκδοση) «Καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς.» Ιω. 8:36 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε.» Ιω. 14:6 (Πατριαρχική Έκδοση) «Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰ μὴ δι’ ἐμοῦ.» Ιω. 17:17 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστιν.» Β΄ Τιμ. 2:25 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἐν πραότητι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους, μήποτε δῷ αὐτοῖς ὁ θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας,» Εβρ. 10:26 (Πατριαρχική Έκδοση) «Ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία,»